

Obsah

Předmluva	7
JIŘÍ STARÝ, TOMÁŠ VÍTEK	
Zákon, právo a spravedlnost v archaickém myšlení	11
<i>Law and Justice in archaic Thought</i>	
JIŘÍ STARÝ, TOMÁŠ VÍTEK	
Prameny	13
Zákony a zákoníky	15
Jazyk zákona	19
Terminologie	23
Archaická spravedlnost	24
Dosah spravedlnosti	28
Zákon a morálka	30
Autoři zákonů a zákoníků	33
Autorita	35
Smysl zákonů	37
Význam zákona	39
Zločin a trest	41
Průběh procesu	46
<i>Zkratky</i>	51
<i>Prameny</i>	51
<i>Literatura</i>	52
Vůně ctnosti a zápach trestů: postoj k psanému zákonu ve starověké Číně	55
<i>The Fragrance of Virtue and the Stench of Punishment: Approaches to Written Law in Early China</i>	
JAKUB MARŠÁLEK	
Prameny	57
Tradiční čínský postoj k psanému zákonu a názory na vznik zákonů	59
Prehistorie a zdroje zákonů ve starověké Číně	65
Nejstarší čínské zákoníky a postoj jednotlivých myšlenkových škol k nim	69
Starověké čínské právo: teorie a praxe	73
Závěr	76
<i>Prameny</i>	77
<i>Literatura</i>	77

Zákon a postoj k němu v korejském konfucianismu	81
<i>Law and Views of the Law in Korean Confucianism</i>	
VLADIMÍR GLOMB	
Osm článků zákonů	84
Původní tradice <i>versus</i> cizí zákony?	87
Adaptace	90
Konfuciův odkaz	92
Literáti jakožto studující práv	95
Pasení lidu	98
Závěr	102
<i>Prameny</i>	102
<i>Literatura</i>	103
Dharma jako zákon a řád ve starověké Indii	105
<i>Dharma as law of men and order of things in ancient India</i>	
JAROSLAV STRNAD	
Dharma: deskriptivní i normativní pojem	107
Tradiční zakotvení a původ dharmy	113
Dharma jako přirozený řád i světské právo	117
Od ritualistického partikularismu k univerzální etice	124
Závěr	127
<i>Literatura</i>	128
Na příkaz Šamaše: O právu, zákonech a soudnictví starověké Mezopotámie	131
<i>On Shamash's Orders: On Justice, Laws, and Judiciary of Ancient Mesopotamia</i>	
DALIBOR ANTALÍK	
Úvod	133
Základní pojmy	133
Zákoníky, jejich povaha a autoři	134
Královské edikty	138
Královské pamětní nápisy	140
Dokumenty z oblasti právní praxe	140
Právo zvykové	141
Zákony a vzdělání	141
Božská garance práva a spravedlnosti	143
Justice a její příležitostná povaha	147
Osoby oprávněné k výkonu spravedlnosti	148
Soudní proces	150
Zločin a trest	153
Závěr	154
<i>Zkratky</i>	155
<i>Prameny</i>	155
<i>Literatura</i>	156

Zákon ve Starém zákonu	161
<i>Law in the Old Testament</i>	
PAVEL ČECH	
Rekonstrukce právní situace v předkrálovské době	165
Doba královská	167
Soudní jednání	168
Etický zlom: Ezechiel a ti druzí	168
Zákoníky ve Starém zákonu	169
Struktura	171
Datace	172
Specifika	172
Závěr	173
<i>Literatura</i>	174
Zákonnost ve formativním období rabínského judaismu	177
<i>Normativity in the Formative Period of Rabbinic Judaism</i>	
PAVEL SLÁDEK	
Zjevení, Tóra jako Zákon a idea dvojí Tóry	179
Oralita rabínské literatury a studium	182
Halachické kategorie <i>Mišny</i> a halachický midraš	185
Micva	191
Micvot a Izrael	195
Gemara	196
Rabínská normativita a čas	199
„Zákony, jež byly zapomenuty“	199
Trpaslíci na ramenou obrů	201
Normativní texty a historická realita	203
„Ke čtyřem trestům smrti odsuzuje <i>bejt din</i> “	207
<i>Prameny</i>	209
<i>Literatura</i>	210
Zákon a právo v sunnitském islámu	213
<i>Law and Justice in Sunni Islam</i>	
DANIEL BOUŠEK	
Muḥammad a počátek zákona v islámu	215
Šariʿa – islámské náboženské právo	217
Právní literatura	218
Vývoj islámského práva: tradiční islámský pohled versus západní islamistika	218
Prorocká tradice	221
Základy právní vědy – <i>uṣūl al-fiqh</i>	223
Instituce garantující a prosazující zákonnost	224
Islámské právo a vzdělání	227
Ideál a skutečnost	229
Zločin a trest	232
Závěr	236
<i>Prameny</i>	237
<i>Literatura</i>	237

Zákon a řád ve starém Egyptě	241
<i>Law and Order in Ancient Egypt</i>	
RENATA LANDGRÁFOVÁ	
Prameny	243
Stará říše	243
Zákon a precedens	245
Nová říše	246
Zákonodárce a soudci	248
Zločin a trest	253
Vztah zákona a mudroslovné literatury	259
Závěr	260
Zkratky	261
Prameny	262
Literatura	262
Pojetí zákona v archaickém Řecku	265
<i>The Concept of Law in Greece of the Archaic Period</i>	
TOMÁŠ VÍTEK	
Zákony na nápisech	267
Literárně dochovaní zákonodárci a jejich zákony	273
Autorství a autorita	276
Sakrální rozměr zákonů a práva	279
Zákon v soudní praxi	280
Tresty a jejich vymahatelnost	283
Zákon a spravedlnost	285
Závěr	288
Zkratky	290
Prameny	290
Literatura	291
Zákonem necht' je budována zem: Zákon a řád u starých Seveřanů	295
<i>"With law shall the land be built ...": Historical and Legendary Legal Codes of Old Norsemen</i>	
JIŘÍ STARÝ	
Úvodem	297
Pojem zákona a typy zákoníků	297
Zákon a společnost	299
Stáří zákoníků	300
Oralita a zápis zákoníků	303
Struktura a styl zákoníků	305
Sněm a zákon	309
Právní svépomoc	311
Duch zákonů	313
Dávný zákon. Zákon a zvyk	317
Zákon a náboženství	320
Bohové, zákon a svět	323

Legendární zákonodárci	325
Proměny staroseverského práva ve skandinávském středověku	328
Závěr	335
Zkratky	338
Prameny	338
Literatura	340

O autorech

345